

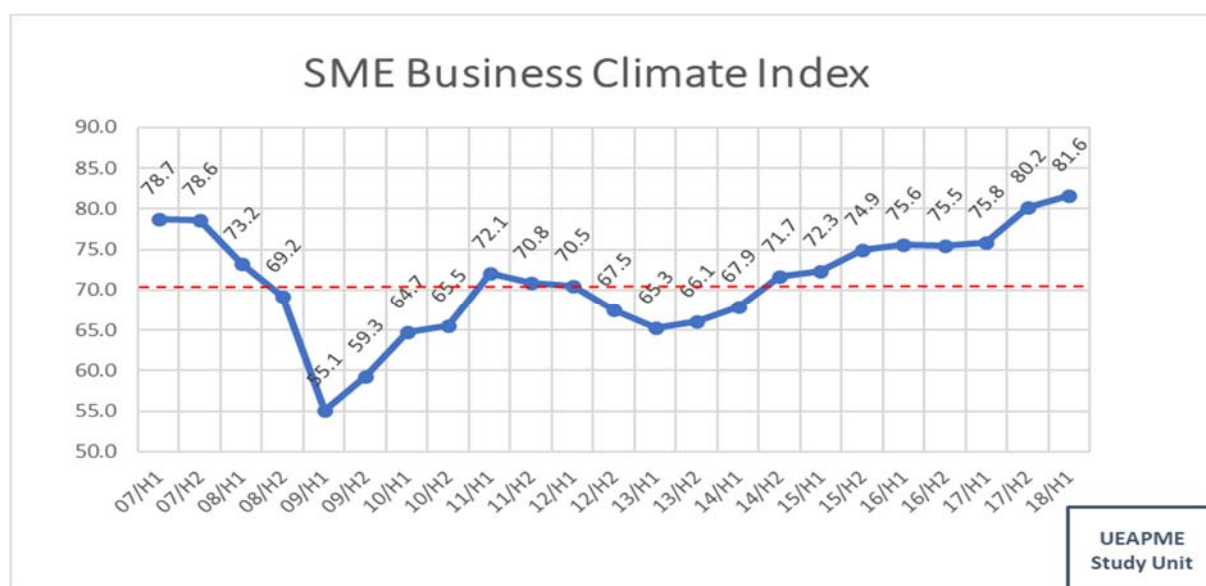
Το Ευρωπαϊκό Βαρόμετρο για τις ΜμΕ 2018/Η1

Οι ΜμΕ δείχνουν σταθερότητα σε υψηλό επίπεδο, Ο δείκτης κλίματος για τις ΜμΕ στο 81.6

Η εγχώρια ζήτηση ενισχύει περαιτέρω την ανάκαμψη των ΜμΕ αλλά η αβεβαιότητα παραμένει, ιδιαίτερα αναφορικά με το Brexit

Ο δείκτης επιχειρηματικού κλίματος για τις ΜμΕ της UEAPME συνέχισε να αυξάνεται αυτό το εξάμηνο, σημειώνοντας ρεκόρ και επιβεβαιώνοντας την αναπτυξιακή πορεία που έχει ξεκινήσει από το 2013. Ο Δείκτης, ο οποίος αποτελείται από τα μερίδια των ευρωπαϊκών βιοτεχνιών και των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων που δηλώνουν σταθερές και θετικές επιχειρηματικές καταστάσεις και προσδοκίες, έφτασε πλέον στις 81,6 ποσοστιαίες μονάδες, σημειώνοντας αύξηση 1,4 μονάδων σε σύγκριση με το τελευταίο εξάμηνο (βλ. Γράφημα 1). Οι αισιόδοξες προοπτικές των ΜΜΕ προς το σημερινό οικονομικό περιβάλλον αντικατοπτρίζουν τη θετική τάση της εγχώριας ζήτησης, η οποία αποτελεί την κύρια κινητήρια δύναμη για την ανάπτυξη. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, πολλοί ευαίσθητοι οικονομικοί δείκτες, όπως ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ και το ποσοστό ανεργίας, δείχνουν σημαντικές βελτιώσεις, οι οποίες υποστηρίζονται από ισχυρή δυναμική στην παγκόσμια οικονομία.

Γράφημα 1 - UEAPME Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος για τις ΜμΕ

Ο δείκτης υπολογίζεται ως ο μέσος όρος των επιχειρήσεων που δήλωσαν θετική ή σταθερή οικονομική κατάσταση και προσδοκούν θετικές ή σταθερές εξελίξεις για την επόμενη περίοδο. Για το λόγο αυτό, ο δείκτης μπορεί να πάρει τιμές από 100 (όλα θετικά ή ουδέτερα) μέχρι 0 όλα τα μεγέθη αρνητικά..

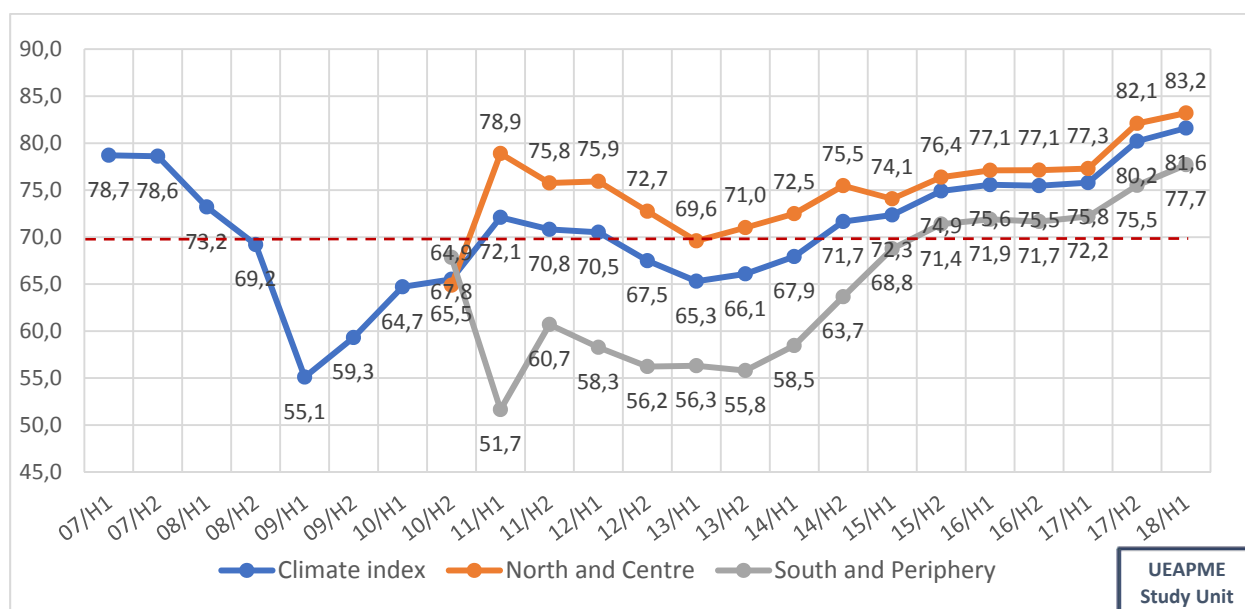
Από τη σύγκριση μεταξύ του ομίλου "Βορρά και Κέντρου"¹ και της ομάδας "Νότια και Περιφέρεια"² προκύπτει ότι και οι δύο περιοχές επωφελήθηκαν από την τρέχουσα περίοδο της οικονομικής επέκτασης. Στην πραγματικότητα, ο δείκτης αυξήθηκε κατά 1,1 ποσοστιαίες μονάδες στο Βορρά και κατά 2,2

¹ Austria, Belgium, Bulgaria, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Hungary, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Netherlands, Poland, Romania, Slovakia, Sweden and UK

² Croatia, Cyprus, Greece, Ireland, Italy, Malta, Portugal, Slovenia and Spain.

ποσοστιαίες μονάδες στο Νότο (βλέπε Διάγραμμα 2). Η αύξηση αυτή, αν και λιγότερο έντονη από εκείνη του προηγούμενου εξαμήνου, υποστηρίζει την ιδέα μιας σταθερής και ευρείας βάσης ανάπτυξης της οικονομίας που παρουσιάζεται στην οικονομική πρόβλεψη της Επιτροπής για το χειμώνα3. Επιπλέον, το χάσμα μεταξύ των δύο ομάδων έχει μειωθεί κατά 1,1 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το τελευταίο εξάμηνο. Αυτό εξηγείται εν μέρει από τις πρόσφατες βελτιώσεις στις οικονομίες της Ιταλίας και της Ελλάδας, οι οποίες αντισταθμίζουν την ισπανική οικονομική επιβράδυνση που προκλήθηκε από πολιτικές αστάθειες. Ωστόσο, πρέπει να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες για την υλοποίηση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στο Νότο, δεδομένου ότι τα τελευταία 3 χρόνια το χάσμα Βορρά-Νότου δεν έχει μεταβληθεί σημαντικά από το όριο των 5 μονάδων ανά κατώφλι.

Γράφημα 2 – Επιχειρηματικό κλίμα για τις ΜμΕ για το «Βορρά και το Κέντρο» και για το «Νότο και την Περιφέρεια»

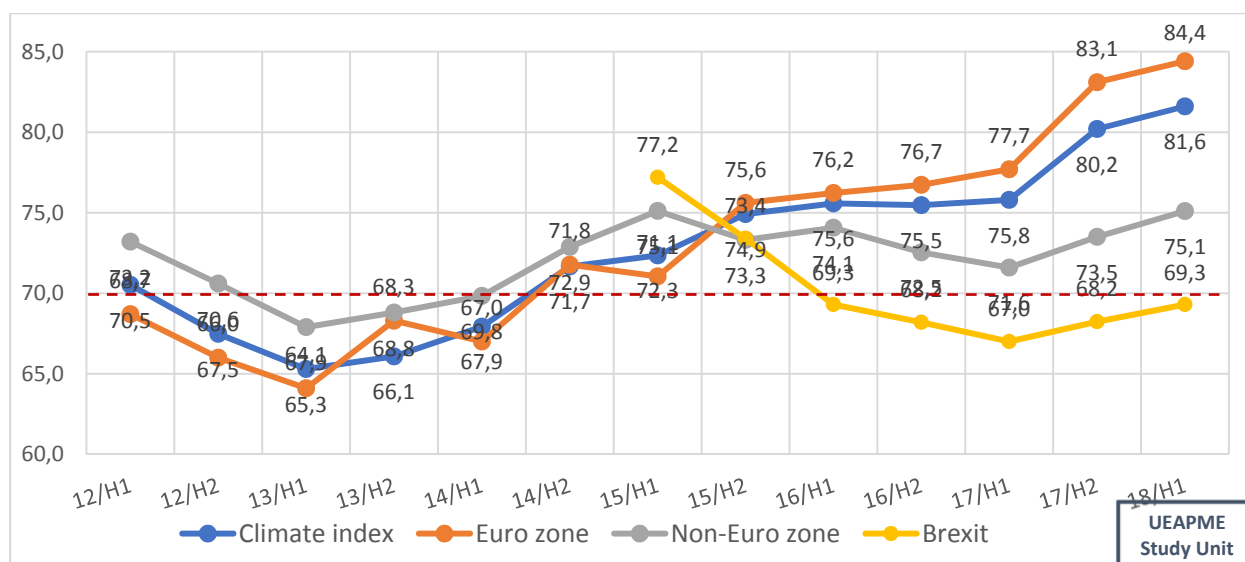

Μια ανάλυση των ομάδων της Ευρωζώνης, των χωρών εκτός της Ευρωζώνης και της Brexit (δηλ. Της Δανίας, της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου) οδηγεί σε παρόμοια συμπεράσματα: όλες οι περιοχές εμφανίζουν βελτιωμένο δείκτη σε σχέση με το τελευταίο εξάμηνο (βλ. Διάγραμμα 3), καθώς όλες ευεργετούνται από τις ευνοϊκές τρέχουσες συνθήκες της παγκόσμιας οικονομίας. Ωστόσο, πρέπει να επισημανθούν δύο σημεία: ενώ το χάσμα μεταξύ της Ευρωζώνης και της μη Ευρωζώνης μειώθηκε ελαφρά κατά 0,3 ποσοστιαίες μονάδες, εξακολουθεί να είναι το δεύτερο υψηλότερο επίπεδο που έχει καταγραφεί μέχρι στιγμής. Στην πραγματικότητα, ο υψηλός ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης και το χαμηλότερο επίπεδο πολιτικής αβεβαιότητας συνέβαλαν στην ανατίμηση του ευρώ έναντι άλλων νομισμάτων. Αυτό σημείωσε γενική θετική συμβολή στην απόδοση των χωρών της Ευρωζώνης. Όσον αφορά την ομάδα Brexit, ο αντίστοιχος δείκτης αυξήθηκε περαιτέρω κατά 1,1 ποσοστιαίες μονάδες αλλά παραμένει κάτω από το ουδέτερο επίπεδο των 70 ποσοστιαίων μονάδων. Επιπλέον, το αβέβαιο αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και της υπόλοιπης ΕΕ συμβάλλει

³ See https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-performance-and-forecasts/economic-forecasts/winter-2018-economic-forecast_en

στη διεύρυνση του χάσματος μεταξύ του δείκτη κλίματος και του δείκτη του ομίλου Brexit, ο οποίος έχει φτάσει τα 12,3 ποσοστιαίες μονάδες και είναι ο υψηλότερος που έχει καταγραφεί.

Γράφημα 3 – Δείκτης για το Επιχειρηματικό κλίμα για τις ΜμΕ 3 για χώρες εντός του ευρώ, για χώρες εκτός του ευρώ και για την ομάδα Brexit

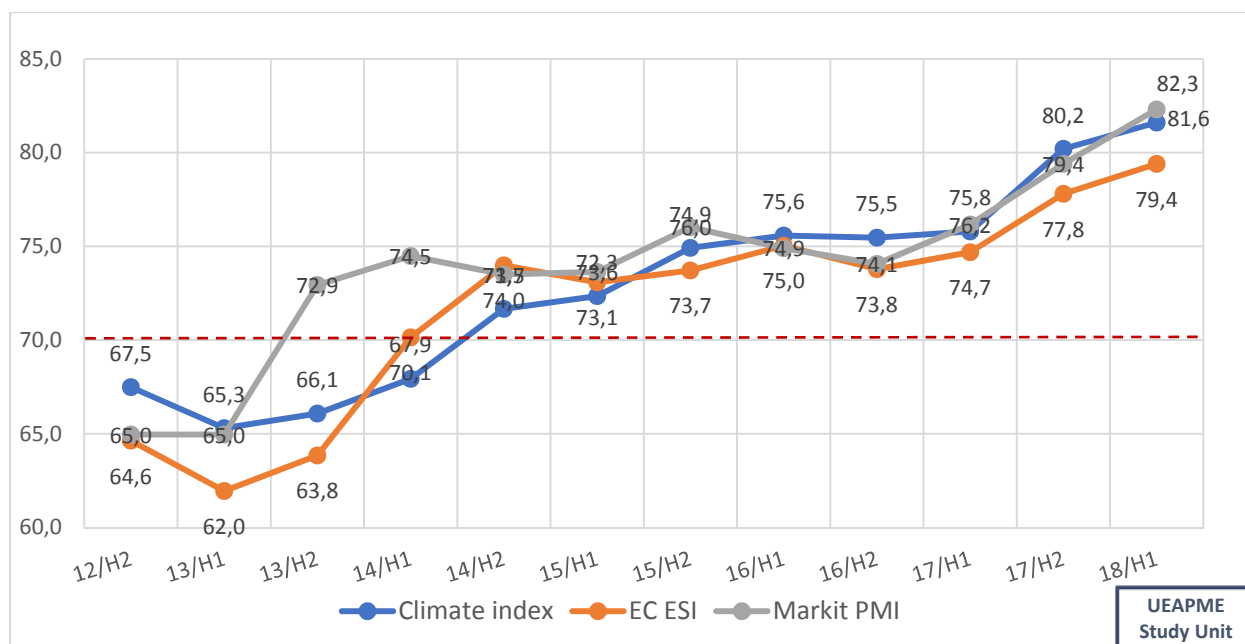

Ο δείκτης οικονομικής αίσθησης της Επιτροπής (EC ESI) 4 και ο δείκτης υπευθύνων προμηθειών (Markit PMI5)), που παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 4, μαζί με τον δείκτη επιχειρηματικού κλίματος για τις ΜμΕ της UEAPME, αυξήθηκαν στα υψηλότερα επίπεδα από την αρχή της κρίσης, σε αντίστοιχα 79,4 και 82,3 ποσοστιαίες μονάδες. Η σταθερή πορεία ανάπτυξης αυτών των δύο δεικτών επιβεβαιώνει ότι οι μεγάλες και οι διεθνείς επιχειρήσεις επωφελούνται από το βελτιωμένο επιχειρηματικό κλίμα και έχουν θετικές προσδοκίες για το μέλλον. Εν τω μεταξύ, ο δείκτης κλίματος δείχνει ότι οι ΜμΕ δεν υστερούν: η μείωση του ποσοστού ανεργίας και οι υψηλότεροι πραγματικοί μισθοί συμβάλλουν στη δημιουργία υψηλής εγχώριας ζήτησης, η οποία με τη σειρά της επηρεάζει θετικά την οικονομική απόδοση των ΜμΕ και φωτίζει τις προσδοκίες για το εγγύς μέλλον. Άλλοι παράγοντες, όπως η βελτίωση της αγοράς εργασίας, η αύξηση του όγκου των τραπεζικών δανείων και η αύξηση των επενδύσεων, συμβάλλουν στη βελτίωση του συνολικού οικονομικού κλίματος.

Γράφημα 4 – UEAPME Δείκτης Επιχειρηματικού κλίματος για τις ΜμΕ, EC ESI and Markit PMI

⁴ The EC's ESI measures five confidence indicators linked to different sectors: Industrial Confidence Indicator; Services Confidence Indicator; Consumer Confidence Indicator; Construction Confidence Indicator and Retail Trade Confidence Indicator. The average of last six months ESI values has been re-scaled to make it comparable with the UEAPME SME Business Climate Index, with 70 as the long-term average/neutral value. http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/surveys/index_en.htm

⁵ The Markit Composite PMI tracks variables such as sales, employment, inventories and prices of large firms in manufacturing and services. The average of last six months PMI values has been re-scaled to make it comparable with the UEAPME SME Business Climate Index, with 70 as the long-term average/neutral value.

Κύρια Αποτελέσματα: Η ανάπτυξη των ΜμΕ συνεχίζεται αλλά με μικρότερη δυναμική

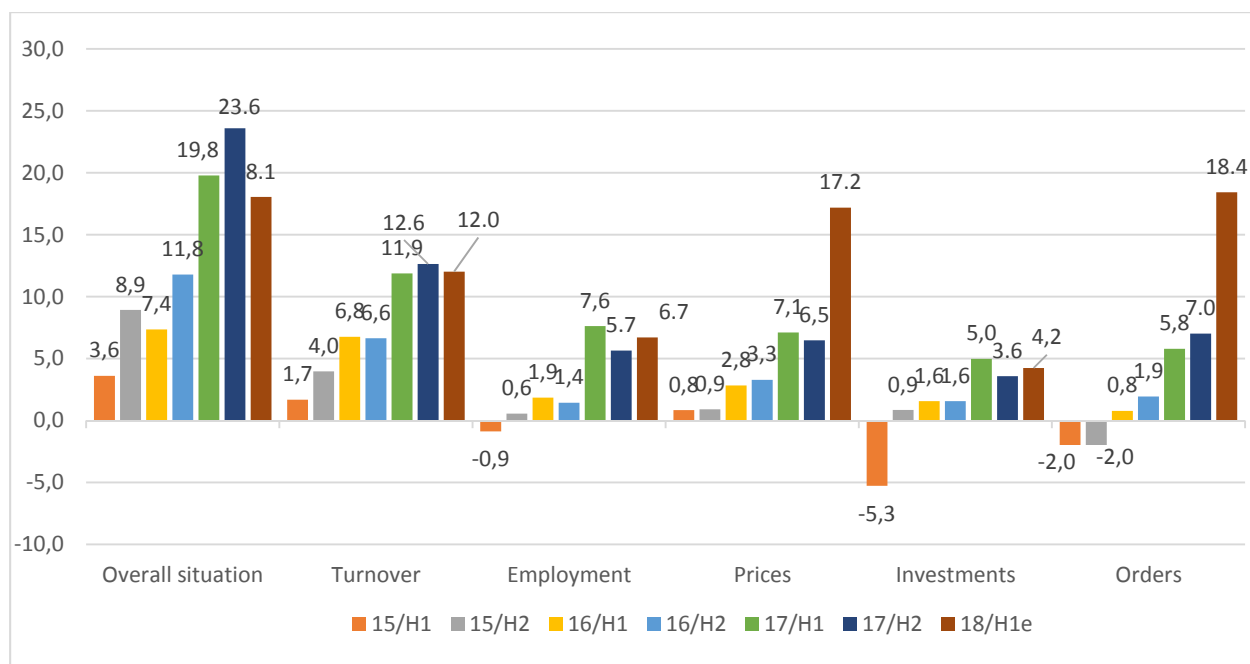
Το Βαρόμετρο της ΕΕ για τη βιοτεχνία και τις ΜμΕ παρουσιάζει την ισορροπία μεταξύ θετικών και αρνητικών κρίσεων από ΜμΕ για διάφορες επιχειρηματικές πτυχές, τάξεις μεγέθους και τομείς.

Αποτελέσματα για την περίοδο 2017/Η2: Εγχώρια ζήτηση ενισχύει την περαιτέρω ανάκαμψη των ΜμΕ

Η συνολική κατάσταση για το δεύτερο εξάμηνο του 2017 παρουσιάζει θετικές βελτιώσεις για τις ΜμΕ, ενισχυμένη κατά 3,8 ποσοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με το προηγούμενο εξάμηνο, φθάνοντας στο υψηλότερο επίπεδο που καταγράφηκε μέχρι σήμερα (βλ. Διάγραμμα 5). Ωστόσο, η αύξηση αυτή δεν αντικατοπτρίζεται πλήρως στους άλλους δείκτες απόδοσης. Στην πραγματικότητα, οι παραγγελίες και ο κύκλος εργασιών συνεχίζονται σε ελαφρώς θετική τάση, αυξημένες αντίστοιχα κατά 1,2 και 0,8 ποσοστιαίες μονάδες. Επιπλέον, οι επενδύσεις και η απασχόληση φαίνεται να έχουν ελαφρώς χύσει τη δυναμική τους καθώς οι επιμέρους δείκτες μειώθηκαν κατά 1,4 και 2 μονάδες αντίστοιχα. Με μικρή μείωση 0,6 ποσοστιαίων μονάδων, οι τιμές ήταν μάλλον σταθερές μεταξύ του πρώτου και του δεύτερου εξαμήνου του 2017. Στην πραγματικότητα, ο έντονος ανταγωνισμός μεταξύ των διαφόρων παραγόντων της αγοράς εξακολουθεί να μην επιτρέπει στις επιχειρήσεις να αυξήσουν σημαντικά τις τιμές και να συμβάλλουν σε χαμηλά επίπεδα πληθωρισμού.

Γράφημα 5 – Βαρόμετρο UEAPME για ΜμΕ συναθροιστικές αξίες για τα έξι κριτήρια της έρευνας

⁹ More information on the methodology can be found in page 11.

Πρέπει να σημειωθεί ότι, παρά το γεγονός ότι ορισμένα κριτήρια έχουν ελαφρώς μειωθεί, οι ΜμΕ κατάφεραν να διατηρήσουν τα σημαντικά κέρδη που επετεύχθησαν κατά το πρώτο εξάμηνο του 2017 και να σταθεροποιηθούν σε πολύ υψηλά επίπεδα εμπιστοσύνης στο σημερινό οικονομικό περιβάλλον.

Θετικά αποτελέσματα, αλλά κάτω από τις αισιόδοξες προσδοκίες

Οι εξαιρετικές, πάνω από τις προσδοκίες, επιδόσεις των ΜμΕ κατά το πρώτο εξάμηνο του 2017, οι οποίες και υποστηρίχθηκαν από την ισχυρή μεγέθυνση στην ΕΕ, είχαν πυροδοτήσει τις προσδοκίες για το προηγούμενο εξάμηνο. Παρόλα ταύτα, όπως διαφαίνεται και στον παρακάτω πίνακα (βλέπε Πίνακας 1), οι ελπίδες αυτές δεν αποκρυσταλλώθηκαν πλήρως. Όλοι οι δείκτες είχαν υπερεκτιμηθεί, εκτός από την μεταβλητή της γενικής κατάστασης.

Πιο συγκεκριμένα, οι ΜμΕ ορθά ανέμεναν μια αύξηση των παραγγελιών και μια συνακόλουθη άνοδο του κύκλου εργασιών αλλά ήταν μάλλον αρκετά αισιόδοξες στη δυναμική αυτής της διττής αύξησης: οι παραγγελίες υπερεκτιμήθηκαν κατά 11,3 ποσοστιαίες μονάδες ενώ ο κύκλος εργασιών κατά 2,8. Ο σκεπτικισμός σχετικά με την κερδοφορία, ο οποίος διαγράφηκε στο προηγούμενο βάρομετρο, επέδρασε περισσότερο από ότι αναμενόταν τόσο τις τιμές όσο και τις επενδύσεις: αντί να τις αυξήσει λιγότερο από το σύνθητες, τα αποτελέσματα σχετικά με τις τιμές παρουσιάζονται ανεπαίσθητα μειωμένα οδηγώντας σε μια υπερεκτίμηση των 4 ποσοστιαίων μονάδων, ενώ για τις επενδύσεις καταγράφεται υπερεκτίμηση κατά 0,6 ποσοστιαίες μονάδες. Υπερεκτίμηση καταγράφηκε επίσης στην απασχόληση, όπου το τελικό αποτέλεσμα είναι χαμηλότερο από το προσδοκώμενο κατά 2,6 ποσοστιαίες μονάδες. Καθώς οι προσδοκίες σχετικά με την κερδοφορία απομειώθηκαν οι ΜμΕ αποφάσισαν να προσλάβουν λιγότερα άτομα σε σχέση με τον αρχικό τους σχεδιασμό. Παρά την υπερεκτίμηση στους περισσότερους από τους δείκτες, οι προσδοκίες σε σχέση με την γενική κατάσταση συμπίεστηκαν κατά 3,5 ποσοστιαίες μονάδες. Η υποεκτίμηση αυτή προωθήθηκε από τα υψηλότερα του αναμενομένου αποτελέσματα στις

μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις καθώς η γενική κατάσταση στις μικρο επιχειρήσεις δεν μεγεθύνθηκε βάση των προσδοκιών.

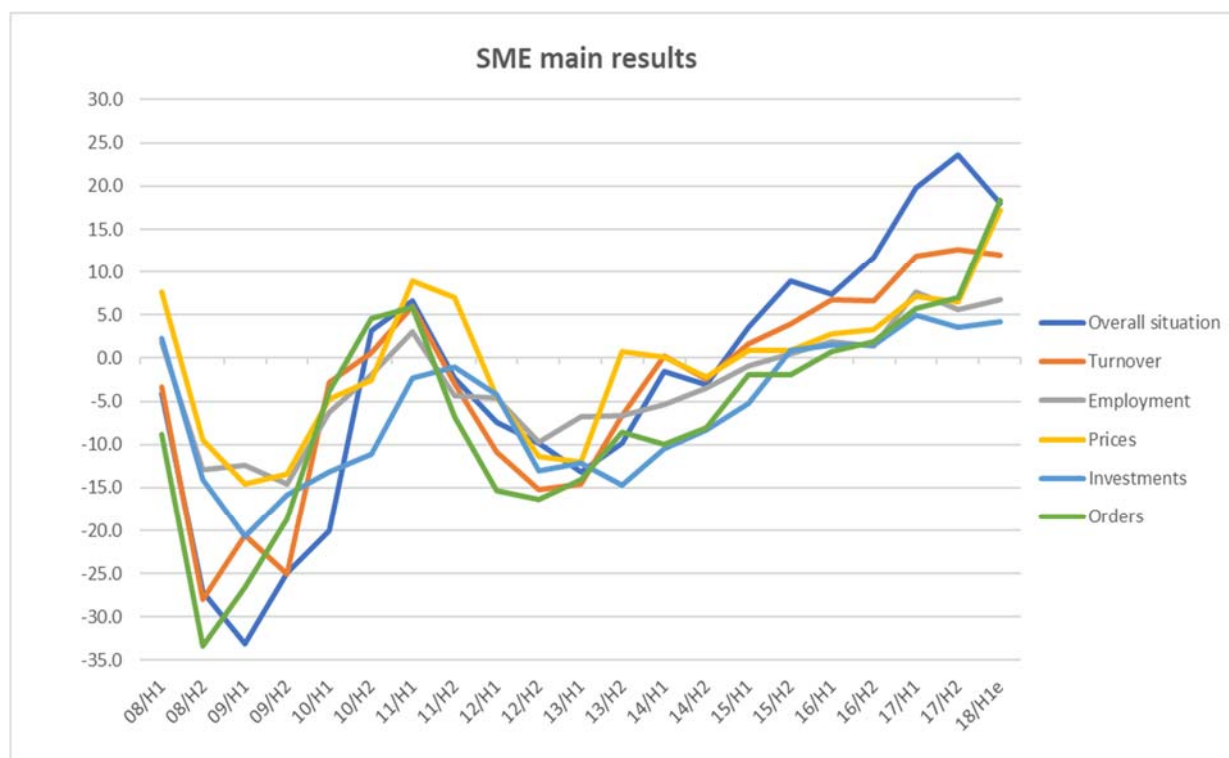
Πίνακας 1 – Προσδοκίες και πραγματοποιηθέντα αποτελέσματα για το δεύτερο εξάμηνο του 2017

	Αποτελέσματα Α' Εξ. 2017	Προσδοκίες Β' Εξ. 2017	Αποτελέσματα Β' Εξ. 2017 17/	Ποσοστιαίες Μεταβολές
Γενική κατάσταση	19.8	20.1	23.6	3.5
Κύκλος Εργασιών	11.9	15.5	12.6	-2.8
Απασχόληση	7.6	8.2	5.6	-2.6
Τιμές	7.1	10.4	6.5	- 4.0
Επενδύσεις	5.0	4.2	3.6	-0.6
Παραγγελίες	5.8	18.3	7.0	-11.3

Οι προσδοκίες για το επόμενο εξάμηνο υπαινίσσονται μια μελλοντική σταθερότητα για τις ΜμΕ

Οι προσδοκίες για το πρώτο εξάμηνο του 2018 σε σχέση με τους έξι δείκτες αποτυπώνονται στο παρακάτω γράφημα (βλέπε γράφημα 6). Σε αντίστιξη με τις υπερβολικά θετικές προσδοκίες του προηγούμενου εξαμήνου, σε αυτό το εξάμηνο οι προσδοκίες εμφανίζονται περισσότερο διστακτικές σχετικά με το μέλλον. Οι ΜμΕ προβλέπουν ένα σταθερό κύκλο εργασιών στα υψηλά επίπεδα του προηγούμενου έτους, με μια ανεπαίσθητη μείωση 0,6 ποσοστιαίων μονάδων σε σχέση με το προηγούμενο εξάμηνο. Για να διατηρήσουν τα υψηλά επίπεδα στον κύκλο εργασιών τους, οι ΜμΕ είναι διατεθειμένες να αυξήσουν τον αριθμό των απασχολούμενων τους κατά μονάχα 1,1 ποσοστιαία μονάδα. Το εύρημα αυτό δεν θα πρέπει να προκαλεί έκπληξη καθώς οι ΜμΕ είναι γενικά διστακτικές στο να αυξάνουν το προσωπικό τους.

Γράφημα 6 – Το Βαρόμετρο της UEAPME για τις ΜμΕ: Οι αθροιστικές τιμές των έξι κριτηρίων της έρευνας

Σε συσχέτιση με την απασχόληση, οι επενδύσεις αναμένεται να αυξηθούν κατά 0,7 ποσοστιαίες μονάδες. Είναι το πρώτο εξάμηνο μετά το 2014 κατά το οποίο οι εκτιμήσεις σχετικά με τις μελλοντικές επενδύσεις ξεπερνούν τα τρέχοντα αποτελέσματα. Η μεγέθυνση αυτή οδηγείται από τα επενδυτικά σχέδια των μικρο και των μικρών επιχειρήσεων, οι οποίες είναι αισιόδοξες σχετικά με τις μελλοντικές προοπτικές του Ευρωπαϊκού οικονομικού περιβάλλοντος. Ανάμεσα στα έξι κριτήρια ανάλυσης, οι επιχειρήσεις καταγράφουν αυξημένες προσδοκίες σε σχέση με τις τιμές και τις παραγγελίες, καταγράφοντας αύξηση κατά 10,7 και 11,4 ποσοστιαίες μονάδες. Η εικόνα αυτή, σε συνδυασμό με τις υψηλές προσδοκίες που καταγράφηκαν στο παρελθόν για τους δείκτες αυτού, καταδεικνύουν τις αμετάβλητες φιλοδοξίες των ΜμΕ προς τα υψηλότερα επίπεδα κερδοφορίας.

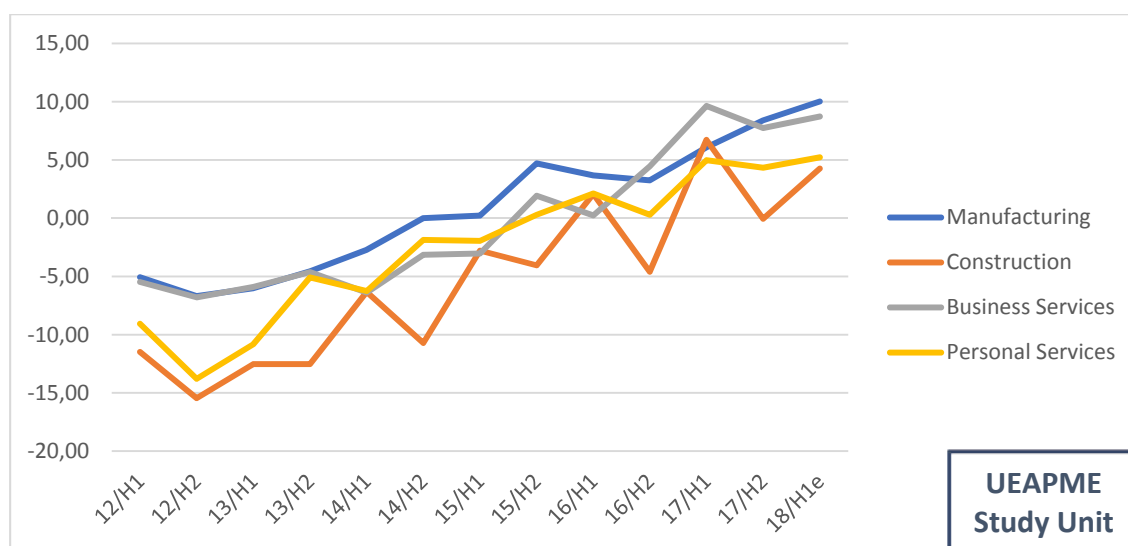
Όμως, παρά τις γενικές προσδοκίες για σταθερότητα και μεγέθυνση, οι υπολογισμοί σχετικά με την γενική κατάσταση καταδεικνύουν μια μείωση 5,5 ποσοστιαίων μονάδων για το ερχόμενο εξάμηνο. Πάρα ταύτα, αυτό δεν μπορεί να ερμηνευτεί ως καθοδική πορεία λόγω και του βελτιωμένου δείκτη κλίματος που παρουσιάζεται στην προηγούμενη ενότητα. Οι χαμηλότερες προσδοκίες του βαρόμετρου προέρχονται από το γεγονός πως ένας αυξανόμενος αριθμός ΜμΕ καταγράφει μια μετάβαση από μια θετική σε μια ουδέτερη πρόσληψη του επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Γενικά, τα θετικά αποτελέσματα του δευτέρου εξαμήνου του 2017 αλλά και οι εκτιμήσεις για το μέλλον καταδεικνύουν πως οι ΜμΕ έχουν σταθερά υψηλά επίπεδα εμπιστοσύνης σε σχέση με το επιχειρηματικό περιβάλλον εντός του οποίου δραστηριοποιούνται.

Το 'διάκενο' μεταξύ των διαφόρων τομέων καταδεικνύει τις διαφορές στις οικονομικές προοπτικές

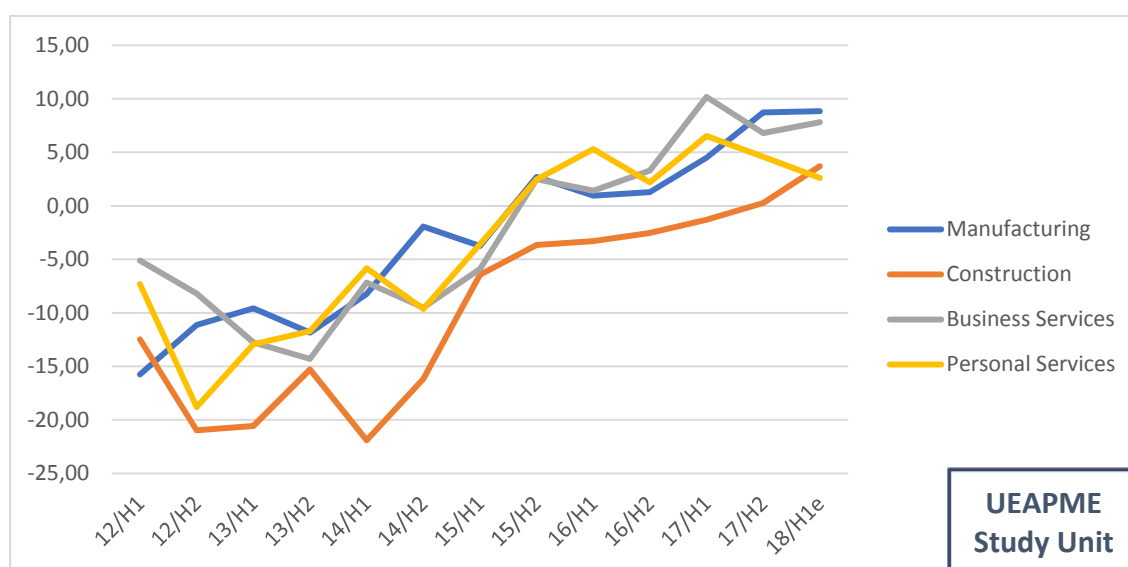
Οι θετικές οικονομικές συνθήκες επιτρέπουν στις ΜμΕ να προσεγγίσουν πρωτοφανή επίπεδα εμπιστοσύνης σχετικά τόσο με την τρέχουσα, όσο και με την εκτιμώμενη επιχειρηματική κατάσταση.

Παρόλα ταύτα, αυτός ο ενθουσιασμός δεν είναι κοινός ανάμεσα στους διάφορους τομείς. Πράγματι, οι τομείς των υπηρεσιών και της μεταποίησης καταγράφουν θετικότερα αποτελέσματα σε σχέση με τους τομείς των προσωπικών υπηρεσιών και των κατασκευών. Το διάκενο αυτό είναι εναργώς ορατό όταν λαμβάνονται υπόψη τομείς στους οποίους οι προοπτικές αποκρυσταλλώνονται πιο καθαρά, όπως η απασχόληση (βλέπε γράφημα 8) και η επένδυση (βλέπε γράφημα 9).

Γράφημα 8 – Η απασχόληση κατά τομέα

Γράφημα 9 – Οι επενδύσεις κατά τομέα

Σε σχέση με τις προσδοκίες για την απασχόληση, οι τομείς της μεταποίησης και των υπηρεσιών καταγράφουν μεταβολή κατά 10 και 8,7 ποσοστιαίες μονάδες αντίστοιχα, ενώ οι προσωπικές υπηρεσίες και η μεταποίηση καταγράφουν χαμηλότερα επίπεδα εμπιστοσύνης (5,2 και 4,3 ποσοστιαίες μονάδες αντίστοιχα). Παρόμοια κατάσταση εντοπίζεται και στον τομέα των επενδύσεων, με τους τομείς της

μεταποίησης και των υπηρεσιών να καταγράφουν αύξηση κατά 8,8 και 7,8 ποσοστιαίες μονάδες αντίστοιχα ενώ οι κατασκευές και οι προσωπικές υπηρεσίες καταγράφουν 3,7 και 2,6 μονάδες αντίστοιχα.

Ο λόγος του διακένου αυτού σχετίζεται με τη ζήτηση στην οποία εδράζεται ο κάθε τομέας: οι τομείς της μεταποίησης και των υπηρεσιών εξαρτώνται περισσότερο από τη παγκόσμια οικονομική κατάσταση και ένα μέρος των εισπράξεων τους προέρχεται από τις εξαγωγές τους σε χώρες εκτός ΕΕ. Έτσι, η επιταχυνόμενη οικονομική ανάπτυξη σε χώρες εκτός της ΕΕ έχει πυροδοτήσει τις επενδύσεις και προωθεί νέες προσλήψεις λαμπρύνοντας το μέλλον των επιχειρηματικών προοπτικών. Αντίθετα, οι προσωπικές υπηρεσίες και οι κατασκευές εξαρτώνται περισσότερο από τις δαπάνες των νοικοκυριών και την εσωτερική ζήτηση που κατέγραψαν σημαντική αύξηση τα προηγούμενα εξάμηνα. Παρά τα θετικά αποτελέσματα, οι τομείς αυτοί είναι ακόμα σκεπτικοί σε σχέση με τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες και ως αποτέλεσμα διστάζουν να προβούν σε επενδύσεις και προσλήψεις περισσότερων ατόμων. Επιπρόσθετα, οι τομείς των κατασκευών και των προσωπικών υπηρεσιών είναι τομείς εντάσεως εργασίας και εξαρτώνται από εργαζόμενους με μεσαίες ή περιορισμένες ικανότητες. Επομένως το περιορισμένο επίπεδο απασχόλησης στους τομείς αυτούς δύναται να προέρχεται από την απουσία σχετικών προσόντων στην προσφορά εργασίας.

Οι προσδοκίες στις επενδύσεις στις επενδύσεις παρέχουν σημάδια οικονομικής ανάκτησης

Πίνακας 2 – Τα αποτελέσματα για τις επενδύσεις και τις μελλοντικές προοπτικές

	Αποτελέσματα για επενδύσεις	Προσδοκίες για μελλοντικά επενδυτικά σχέδια	Διαφορά
14/H2	-8.3	-11.3	-3.1
15/H1	-5.3	-5.3	0
15/H2	0.9	0.1	-0.7
16/H1	1.6	1.4	-0.1
16/H2	1.6	1.5	-0.1
17/H1	5	4.2	-0.7
17/H2	3.6	4.2	0.7

Στο τελευταίο βαρόμετρο αποκρυσταλλώθηκε ο τρόπος με τον οποίο οι ΜμΕ (συχνά) υποεκτιμούν την επένδυση: π.χ. τα πραγματοποιηθέντα αποτελέσματα ξεπέρασαν τις προοπτικές του προηγούμενου εξαμήνου. Στο σημείο αυτό είναι αναγκαίο να αναδείξουμε ένα σχετικά διαφορετικό στοιχείο: από το 2014 τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται κατά το ένα εξάμηνο είναι υψηλότερα σε σχέση με τις προσδοκίες για το επόμενο. Η κατάσταση αυτή εκφράζει μια σχετικά απαισιόδοξη θέαση των ΜμΕ, η οποία παρά τα θετικά αποτελέσματα δεν καταδεικνύει την εμπιστοσύνη στις μελλοντικές οικονομικές προοπτικές. Παρόλα ταύτα, το παρόν εξάμηνο συνιστά εξαίρεση κατά διπλό

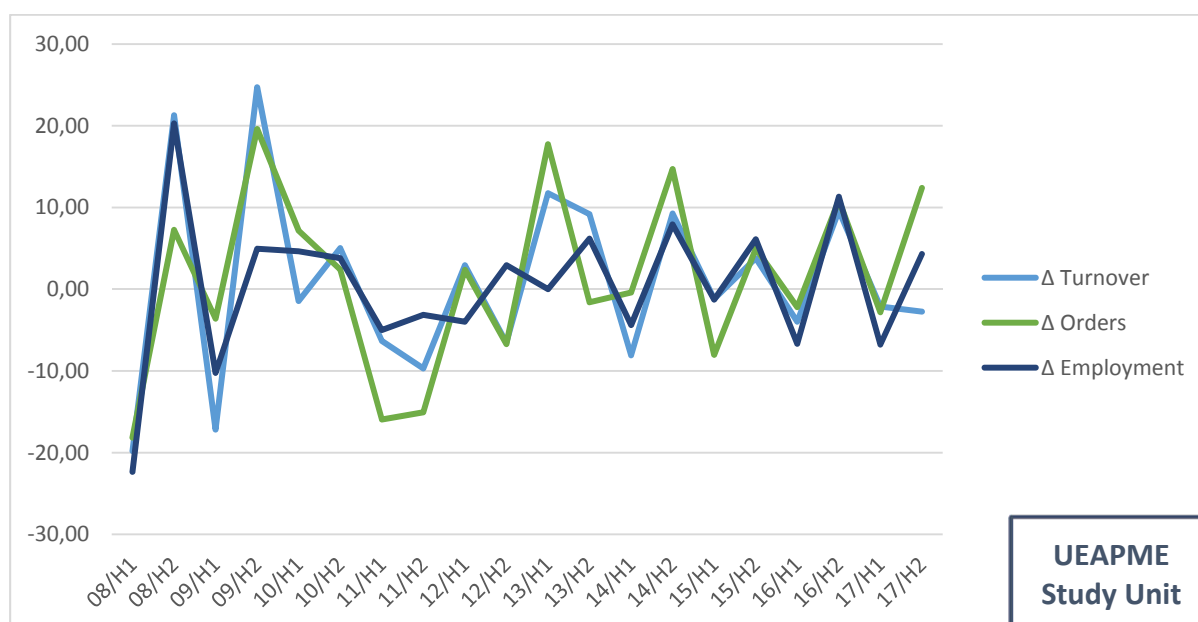
τρόπο: από τη μια οι ΜμΕ επένδυσαν λιγότερο από ότι προσδοκούσαν, προσεγγίζοντας τις 3,6

ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με τις προσδοκώμενες 4,2 ποσοστιαίες μονάδες. Παρόλα ταύτα, πρέπει να σημειωθεί πως το επίπεδο επένδυσης που επιτεύχθηκε είναι το δεύτερο υψηλότερο μετά το 2014. Ωστόσο είναι το πρώτο εξάμηνο μετά το 2014 όπου οι προσδοκίες για τις μελλοντικές επενδύσεις προσπέρασαν τα πραγματικά αποτελέσματα. Πράγματι, οι τρέχουσες επενδύσεις προσεγγίζουν τις 3,6 ποσοστιαίες μονάδες ενώ οι μελλοντικές προοπτικές προσεγγίζουν τις 4,2. Τα θετικά αποτελέσματα για τις επενδύσεις και οι υψηλές προσδοκίες για το ερχόμενο εξάμηνο προσφέρουν σημαντικά σημάδια μιας οικονομικής ανάκτησης και μιας γενικότερης αισιόδοξης θέασης του μέλλοντος.

Η τάση της εποχικότητας χαρακτηρίζει τον τομέα των κατασκευών

Παρά την γενικότερη θετική προοπτική του, σε αντιστοιχία με τους υπόλοιπους τομείς, ο τομέας των κατασκευών παρουσιάζει επαναλαμβανόμενες διακυμάνσεις κατά τη διάρκεια των χρόνων. Πιο συγκεκριμένα, ο αριθμός των επιχειρήσεων που καταγράφει θετική επιχειρηματική κατάσταση μειώνεται κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου κάθε έτους και αυξάνεται κατά τη διάρκεια του δεύτερου έτους. Οι ταλαντώσεις αυτές είναι αυταπόδεικτες σε τρία επιμέρους κριτήρια: κύκλος εργασιών, παραγγελίες και απασχόληση. Αντί να καταγράφονται τα επίπεδα που πέτυχε ο τομέας των κατασκευών σε αυτά τα τρία κριτήρια, στο παρακάτω γράφημα εντυπώνεται το κενό μεταξύ δυο συνεχών περιόδων, δίδοντας έμφαση στις εποχικές διαφορές (βλέπε γράφημα 7).

Γράφημα 7 – Διαφορές μεταξύ δυο συνεχών περιόδων στον τομέα των κατασκευών σε τρία κριτήρια (κύκλος εργασιών, παραγγελίες, απασχόληση)

Η κανονικότητα στη μεταλλαγή των θετικών και των αρνητικών αποτελεσμάτων είναι συνιστά ένδειξη της εποχικότητας η οποία επιδρά σημαντικά στις κατασκευές. Ως στοιχείο τεκμηρίωσης, ο αίθριος καιρός του καλοκαιριού πυροδοτεί τον τομέα και ενθαρρύνει τις παραγγελίες των πελατών. Για να

καλυφθεί ο αυξανόμενος όγκος των παραγγελιών οι επιχειρήσεις του κατασκευαστικού τομέα αυξάνουν τον αριθμό των απασχολούμενων. Η διαδικασία αυτή υποβοηθά στην επέκταση των κατασκευαστικών δραστηριοτήτων και στην αύξηση του κύκλου εργασιών τους. Το αντίθετο τεκμηριώνεται κατά τη χειμερινή περίοδο όταν οι λιγότερες παραγγελίες καταγράφονται και το επιχειρηματικό συναίσθημα είναι λιγότερο αισιόδοξο.

Συμπεράσματα και συστάσεις

Το δεύτερο εξάμηνο του 2017 παρείχε στοιχεία βελτίωσης της Ευρωπαϊκής οικονομικής κατάστασης και φαίνεται να προάγει προσδοκίες για σταθερότητα στο μέλλον. Η εγχώρια ζήτηση συνεχίζει να είναι η κυριότερη μηχανή ανάπτυξης στην Ευρώπη, ενώ οι θετικοί ρυθμοί μεγέθυνσης του ΑΕΠ αλλά και το μειούμενο ποσοστό ανεργίας συνεισφέρουν στην ενίσχυση της οικονομικής ανάκτησης.

Το θετικό σενάριο αποκρυσταλλώνεται στο δείκτη κλίματος, ο οποίος παραμένει αυξανόμενος και προσεγγίζει το υψηλότερο επίπεδο του από το 2007. Τα υψηλά επίπεδα εμπιστοσύνης καταγράφονται τόσο στη Βόρεια όσο και στη Νότια Ευρώπη αλλά οι βελτιώσεις των οικονομιών της Ιταλίας και της Ελλάδας δεν είναι επαρκείς για να απομειωθεί το σταθερό κενό μεταξύ των δυο περιοχών. Η Ευρωζώνη αυξάνει την απόσταση της από τις χώρες εκτός Ευρωζώνης και καταγράφει σημαντικότερες διαφορές σε σχέση με το group των χωρών του Brexit. Αναμφίβολα, η πολιτική και οικονομική αβεβαιότητα η οποία αποτελεί προϊόν των διαπραγματεύσεων μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και της ΕΕ θα παίξει σημαντικό ρόλο στην διεύρυνση του διακένου αυτού.

Το εξαιρετικά θετικό αποτέλεσμα από το τα πρώτο εξάμηνο του 2017 εντυπώθηκε και κατά το δεύτερο εξάμηνο ενώ οι θετικές μελλοντικές προοπτικές καταδεικνύουν ότι οι ΜμΕ βρίσκονται σε ένα σταθερό μονοπάτι ανάκτησης από την οικονομική κρίση. Πιο συγκεκριμένα, οι θετικές προοπτικές μεγέθυνσης υπονοούν μια επιπρόσθετη πρόοδο προς την οικονομική ανάκτηση. Όμως η πρόοδος αυτή μοιάζει να είναι άνιση μεταξύ των διαφόρων τομέων καθώς οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται υπερεθνικά πετυχαίνουν καλύτερα αποτελέσματα από αυτές που εξαρτώνται από την εγχώρια ζήτηση. Γενικά, η αυξανόμενη αισιοδοξία, η οποία συμπυκνώνεται στο Δείκτη Κλίματος, σε συνδυασμό με τα θετικά τομεακά αποτελέσματα και τις προσδοκίες τεκμηριώνουν πως οι ΜμΕ σταθεροποιούνται προς τα υψηλά επίπεδα οικονομικής απόδοσης.

Για να συνεχιστεί η οικονομική ανάκτηση και η υποστήριξη της ανάπτυξης και της σταθερότητας των ΜμΕ, επαρκείς πολιτικές θα πρέπει να ακολουθηθούν τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο:

- Έμφαση στη νέα γενιά Ευρωπαϊκών προγραμμάτων για τη βελτίωση της μεγέθυνσης και της ανταγωνιστικότητας της Ευρωπαϊκής οικονομίας
- Η απομείωση της πολιτικής και της οικονομικής αβεβαιότητας από το Brexit
- Αυξανόμενες προσπάθειες να μειωθεί το επίμονο διάκενο μεταξύ Βορρά και Νότου
- Η επένδυση στα προσόντα ώστε να προσφερθεί στην αγορά εργασίας ένα εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό το οποίο θα ενθαρρύνει την απασχόληση
- Να επιτρέπεται στις ΜμΕ να εκμεταλλεύονται τα πλεονεκτήματα της καινοτομίας και να υποβοηθηθούν να μεταβούν αποτελεσματικά στην ψηφιοποίηση.

Αποτελέσματα – Το βαρόμετρο των ΜμΕ – Πρώτο εξάμηνο 2018

Παράρτημα Α- Το ισοζύγιο μεταξύ θετικών και αρνητικών απαντήσεων, σταθμισμένο κατά τον αριθμό των εργαζομένων

	Όλες οι ΜμΕ				Micro				Μικρές				Μεσαίες			
	17H1	17H2e	17H2	18H1e	17H1	17H2e	17H2	18H1e	17H1	17H2e	17H2	18H1e	17H1	17H2e	17H2	18H1e
Γενική κατάσταση	19.8	20.1	23.6	18.1	15.8	17.3	16.1	11.8	23.6	23.2	28.0	20.9	27.0	26.0	31.7	27.5
Κύκλος εργασιών	11.9	15.5	12.6	12.0	8.7	12.6	7.8	8.0	12.7	16.4	18.6	13.7	21.2	24.3	24.2	19.2
Απασχόληση	7.6	8.2	5.6	6.7	3.5	5.3	1.8	3.8	10.1	9.2	8.3	7.9	13.9	15.3	13.3	12.0
Τιμές	7.1	10.4	6.5	17.2	6.8	9.7	5.8	16.1	8.2	10.3	6.8	18.4	8.2	13.1	9.5	18.2
Επενδύσεις	5.0	4.2	3.6	4.2	0.5	-0.9	-1.3	-0.6	6.3	6.6	7.6	7.4	17.9	14.1	15.6	11.1
Παραγγελίες	5.8	18.3	7.0	18.4	1.2	14.8	1.2	14.5	10.0	19.9	13.4	22.0	13.6	24.8	13.1	23.0

	Μεταποίηση				Κατασκευές				Επιχειρηματικές Υπηρεσίες				Προσωπικές Υπηρεσίες			
	17H1	17H2e	17H2	18H1e	17H1	17H2e	17H2	18H1e	17H1	17H2e	17H2	18H1e	17H1	17H2e	17H2	18H1e
Γενική κατάσταση	22.3	24.2	27.6	22.9	20.7	25.3	21.0	12.9	18.4	16.7	21.5	14.5	17.6	17.6	18.3	14.2
Κύκλος εργασιών	13.1	22.1	18.6	19.0	9.1	16.2	7.0	4.3	14.3	12.2	13.8	10.1	12.2	12.2	13.1	11.3
Απασχόληση	6.1	10.9	8.4	10.0	6.7	9.3	-0.1	4.3	9.6	9.1	7.7	8.7	5.0	5.0	4.3	5.2
Τιμές	8.8	13.6	8.1	20.2	6.5	12.7	6.0	16.0	8.0	8.6	6.6	16.2	8.3	8.3	9.0	17.8
Επενδύσεις	4.5	11.1	8.7	8.8	-1.3	-1.3	0.3	3.7	10.2	6.4	6.8	7.8	6.5	6.5	4.6	2.6
Παραγγελίες	8.7	26.6	13.7	24.2	5.7	16.8	2.8	15.2	5.5	15.5	8.7	18.3	4.2	4.2	7.9	18.7

Παράρτημα Β – Διαφορές μεταξύ πραγματοποιηθέντος ισοζυγίου και ισοζυγίου προσδοκίων

	Όλες οι ΜμΕ		Micro		Μικρές		Μεσαίες	
	17H1-17H1e	17H2-17H2e	17H1-17H1e	17H2-17H2e	17H1-17H1e	17H2-17H2e	17H1-17H1e	17H2-17H2e
Γενική κατάσταση	9.4	3.5	10.7	-1.2	9.1	4.7	11.5	5.7
Κύκλος εργασιών	6.3	-2.8	8.3	-4.8	3.4	2.3	10.2	-0.1
Απασχόληση	5.3	-2.6	2.3	-3.4	6.4	-0.9	9.8	-2.0
Τιμές	-6.5	-4.0	-5.8	-3.9	-5.7	-3.5	-3.7	-3.6
Επενδύσεις	3.5	-0.6	1.2	-0.4	4.2	1.0	12.6	1.5
Παραγγελίες	1.9	-11.3	1.1	-13.6	3.0	-6.5	5.7	-11.7

	Μεταποίηση		Κατασκευές		Επιχειρηματικές Υπηρεσίες		Προσωπικές Υπηρεσίες	
	17H1-17H1e	17H2-17H2e	17H1-17H1e	17H2-17H2e	17H1-17H1e	17H2-17H2e	17H1-17H1e	17H2-17H2e
Γενική κατάσταση	8.6	3.4	16.5	-4.2	9.0	4.9	10.6	4.3
Κύκλος εργασιών	3.7	-3.5	12.9	-9.2	6.4	1.6	7.5	4.9
Απασχόληση	0.9	-2.5	11.3	-9.3	4.4	-1.4	1.6	-1.7
Τιμές	-6.4	-5.6	-4.1	-6.7	-5.8	-2.1	-7.7	2.3
Επενδύσεις	2.1	-2.4	2.8	1.5	6.2	0.4	4.9	1.0
Παραγγελίες	1.7	-12.9	9.0	-14.0	0.0	-6.9	0.8	-5.5

Results – European Crafts and SME Barometer – 18/H1

